TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 6, Sayı: 22, Eylül 2019, s. 187-206

Handan PEKİN

İstanbul Aydın Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, handanpekin@beylikduzu

BELEDİYELERİN EĞİTİM, KÜLTÜR VE SANAT ALANINDAKİ ÇALIŞMALARININ YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ: BEYLİKDÜZÜ ÖRNEĞİ

Özet

Kentlerde sosyal, ekonomik ve fiziksel çevrenin karşılıklı etkileşimiyle belirlenen yaşam kalitesi; yerel ve ulusal düzeydeki politika ve uygulamalardan etkilenmekte; bu nedenle yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir. Bu minvalde; halka yakınlık ve yerindenlik ilkesi kapsamında hizmet veren yerel yönetimlerin en önemli yapı taşı belediyelerdir. Bu çalışmada; belediyelerin gerçekleştirdiği eğitim, kültür ve sanat hizmetlerinin yaşam kalitesi üzerine etkisinin belirlenmesi, çalışmaların amacına ulaşmasını engelleyen faktörlerin, tespiti, olumsuz etken ve sorunlara yönelik çözüm önerileri ve hizmetlerin geliştirilmesi için bir yöntem oluşturulması amaçlanmaktadır. Belediye çalışmalarının yaşam kalitesi üzerindeki etkisini analiz etmek amacıyla; sürekli göç alan anakent İstanbul'un; 2017 TÜİK verilerine göre nüfusu 314.670'e ulaşan ve günümüze kadar her yıl sürekli artış yaşandığı görülen Beylikdüzü ilçesi evren alınmıştır. Hızlı nüfus artışı kentlerde; kültür, sosyal, güvenlik, spor, rekreasyon, konut, sağlık, eğitim, çevre ve ulaşım ile ilgili ihtiyaçlara göre hizmet üretilmesi gerekliliğini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, kentlerde yapılan eğitim, kültür ve sanat çalışmalarının bir plan çerçevesinde gerçekleştirilmesi, doğru iletişim ve yönetim süreçlerinin sağlıklı işlemesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetim, Belediye, Eğitim, Sanat, Yaşam Kalitesi.

THE EFFECT OF MUNICIPALITIES 'EDUCATION, CULTURE AND ARTISTIC STUDIES ON THE QUALITY OF LIFE: BEYLİKDÜZÜ

SAMPLE

Abstract

Quality of life determined by the interaction of social, economic and physical environment in cities; local and national policies and practices; therefore, local governments have important duties. In this manner; The most important building blocks of the local administrations serving within the scope of the principle of proximity to the people and the location of the locality are the municipalities. In this study; The aim of this course is to determine the effects of education, culture and art services on the quality of life of municipalities, to determine the factors that prevent the achievement of the aims of the studies, to propose solutions for negative factors and problems and to develop a method for the development of services. In order to analyze the impact of municipal studies on the quality of life; Beylikdüzü is one of the main district of Istanbul. According to 2017 TUIK data, the population of Beylikdüzü district, whose population has reached to 314.670 and has been continuously increasing every year until today, has been taken as the main base. Rapid population growth in cities; culture, social, security, sports, recreation, housing, health, education, environment and transportation needs to be produced according to the necessity of service needs. For this reason, the education, culture and art studies carried out in the cities should be carried out within the framework of a plan, and the correct communication and management processes should function properly.

Keywords: Local Government, Municipality, Education, Art, Quality of Life

1. GİRİŞ ve AMAÇ

Belediyelerin; eğitim, kültür ve sanat alanında yaptığı çalışmaların, yaşam kalitesine önemli katkıları bulunmaktadır. Konunun iyi analiz edilebilmesi için yaşam kalitesi kavramının iyi tanımlanması ve belediyelerde eğitim, kültür ve sanat alanındaki ana faaliyetlerin ne zaman başladığı, hangi yasalar kapsamında ve tarihsel süreç içerisinde gelişme gösterdiği konularının açıklanması gerekmektedir.

1921 Anayasası ile yerel yönetimler güçlendirilmek istenmiştir. Buna paralel olarak hazırlanan Köy Kanunu bu birimlere çok geniş yetkiler vermiştir. Anayasa metninin çoğunluğu yerel yönetimlere aittir; ancak kısa süre sonra 1924 Anayasası'na geçilmiş ve merkeziyetçiliğe dönmüştür. 1930 yılında 1580 sayılı yasayla belediyelere geniş yetkiler verilmiştir. 1961 Anayasasında; yerel yönetimlerin mali özelliğine değinilmiştir.; “Mahallî idarelerin görev ve yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezi idare ile karşılıklı bağ ve ilgilerinin kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.” denilmektedir. 1980’li yılların sonuna gelindiğinde; geleneksel ve bürokrasinin hâkim olduğu kamu yönetimi anlayışından uzaklaşarak, vatandaşın birer müşteri gibi görüldüğü ve memnuniyetini temel alan bir anlayış hâkim olmuştur. 2000’li yıllarda, yerel yönetimlere ilişkin önemli yasal düzenlemeler yapılmış ve değişim süreci hızlanmıştır. Bu anlayışın ürünü olarak, özellikle son

TİDSAD

zamanlarda çıkarılan; 2003 yılında “Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma” kapsamında başlatılan Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı, 2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 2005 tarihli ve 5302 sayılı, İl Özel İdaresi Kanunu yine 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu yeniden yapılanma sürecinin önemli örnekleridir.

Belediyelerin yasa ile belirlenmiş, yetki görev ve sorumlulukları düşünüldüğünde yaşam alanları üzerinde belirleyici yetkileri ve yaşam kalitesi üzerine önemli etkileri olduğu görülmektedir. Bu nedenle belediyelerin eğitim, kültür ve sanat alanında gerçekleştirdiği çalışmaların, yaşam kalitesine etkileri İstanbul Beylikdüzü Belediyesi; Gürpınar, Büyükşehir ve Adnan Kahveci Mahalleleri örneğinde analiz edilecektir.

2. Yaşam Kalitesi İle İlgili Kavramlar ve Tanımlar

2.1. Yaşam Kalitesinin Tanımı

Görüş farklılıkları olsa da genel hatlarıyla bakıldığında; yaşam kalitesi kavramı, insanların yaşadıkları çevresiyle olan ilişkisini ifade eder. Literatürde en çok; yaşanabilirlik, sürdürülebilirlik, akıllı büyüme, dayanıklılık kavramlarıyla beraber anılmaktadır. Tekeli, yaşam kalitesi kavramını; bireysel tatmin merkezli, insan merkezli, ortam merkezli olmak üzere üç esas başlık altında gruplandırmıştır. (Sarı & Kındap, 2018: 44) Yaşam kalitesi kavramıyla ilgili farklı tanımların, bakış açılarının ve tartışmaların eski çağlardan bu yana süre geldiği görülmektedir. Fakat yaşam kalitesi, terim olarak ilk defa Long tarafından kullanılmıştır. 1960’da “On The Quantity and Quality of Life” adıyla yayınlanan makalesinde ifade etmiştir. İnsan hak ve özgürlükleri alanındaki değişim ve gelişmeler neticesinde, bütün siyasi kararlar ve bu kararların alınmasında etkili olan ve bir gösterge olarak yerini alan Yaşam Kalitesi kavramı; insanlar ve toplumların erişmek istedikleri evrensel bir hedef olarak karşımıza çıkmaktadır. (Kabadayı, H. 2006: 42) Maslow’un 1970 yılında ortaya attığı İhtiyaçlar Hiyerarşisi, bu kavramın evrensel nitelik kazanmasının sebebi olarak gösterilebilir. İnsanların ihtiyaçlarının önem derecesine göre gruplandırıldığı bu teori, 5 kategori olarak sınıflandırılmıştır:

- Yemek, içmek, barınmak uyku gibi fiziksel ve en ilkel gereksinimlerin giderilmesi ihtiyacı.
- Emniyetli olmak, tehlikelerden korunmak, sağlıklı olmak vb. güvenlik gereksinimlerinin karşılanması, fiziksel ve geleceğinin güvenceye alınması isteği.
- Belli bir gruba ya da toplum içinde olma, aidiyet duygusu, sevmek ve sevilme gibi duygusal ve sosyal gereksinimlerin giderilmesi, çalışma güdüsünün artırılması ihtiyacı.
- İçinde bulunduğu toplulukta saygı kazanmak, sosyal olarak var olmak ve statü elde etmek, kendini göstermek isteği vb. başkalarının takdirini ve beğenisini kazanarak kendisine güven duyma gereksinimlerinin karşılanması isteği.
- Kişisel gelişim ve yaşadığı alanı geliştirmek, üretmek, hedeflediği amaçlarına ulaşmak için çalışmak gibi kendi kimlik ve kişiliğine göre düşünce ve hisleri doğrultusunda kendini gerçekleştirmek ihtiyacının karşılanması isteği. (Balaban, 2006: 8-9)

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından da yaşam kalitesi kavramının tanımı yapılmış; toplumu oluşturan bireylerin, yaşamda ait oldukları kültür ve değerler sistemi ve kendilerini

yaşamın içindeki algılama ve değerlendirme biçimi olarak ifade edilmiştir. (Topçu ve Diğerleri, 2012:16) Bu değerlendirme şekli; bireylerin hayattan beklentileri ve kaygıları, amaçları, yaşam standartlarıyla ilişkilidir. (İpekyolu Kalkınma Ajansı, 2014) Ayrıca, içsel ve dışsal elementlere bağımlı olarak etkilendiği, çevresel ve psikolojik etmenlerle birlikte ifade edilmektedir. (Öztürk ve diğerleri, 2013:252)

İnsan-mekân ilişkilerinin insan psikolojisi üzerinde etkili olduğu; mekânsal değişkenlerin insan davranışını da etkilediği görülmektedir. Bireyler, her gün davranış ortamlarının geniş bir ranjında hareket etmektedir ve bu dış faktörler davranışlarını kontrol etmektedir. Bu değişkenler, kişisel özellik olarak insanlarda değişikliğe sebep olmasa da sosyal çevreden kaynaklanan uyaranların ve değişkenlerin davranışları değiştirdiğini söylemek mümkündür. (Göregenli, 2015 :7) Bu bağlamda; yaşadığımız çevrede yapılan çalışmaların, özellikle sosyal anlamda gerçekleştirilen kültür, sanat ve eğitim hizmetlerinin kalitesinin ve insanların ihtiyacını karşılayacak özellikte olmasının; davranış ilişkilerine ve yaşamında değişikliklere neden olacağı ve yaşam kalitesine olumlu katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılabilir.

2.2. Yaşam Kalitesi Üzerine Yapılan Araştırmalar

Çevreyle ilgili verileri incelemek ve değerlendirmek için çalışma yapan Türkiye Bilimler Akademisi (TUBA) “Yaşam Kalitesi Göstergeleri” adında bir ürün ortaya çıkarmıştır. Kavramla ilgili farklı görüşlerin olması ve çeşitli anlamlar yüklenmesi nedeniyle, bu farklı disiplinlerdeki yaklaşım biçimlerinden hareketle yaşam kalitesi kavramı genel bir ifadeyle açıklanmaya çalışılmıştır. Bu noktada, bir takım kuramlar kullanılarak, insan hak ve hürriyeti, çevresel, kentsel ve sağlık ekseninde yaklaşımlarla genel hatları çizilmiştir. (Sarı & Kındap, 2018,49)

i. TUIK, (Türkiye İstatistik Kurumu) İllerde Yaşam Endeksi Araştırması

Yaşam kalitesinin göstergeleri kapsamında; TUIK tarafından, İllerde yaşam endeksi çalışması yapılmıştır. Bireyler ve hane halklarının yaşamları, nesnel ve öznel ölçütler kullanılarak ölçülmüş, karşılaştırılmış ve izlenmiştir. 11 boyut altında ve 41 gösterge kapsamında yapılan endeks; 81 ili kapsamaktadır. (Türkiye İstatistik Kurumu, 2015)

ii. CNBC-E Business Dergisinin Yaşam Kalitesi Araştırması

CNBC-e Business Dergisi, yaşanabilirlik durumlarına göre yaptığı çalışma olan Yaşam Kalitesi Araştırması’nı, 2011 yılında yayınlamıştır. 81 ilin yaşanabilirlik sıralaması yapılarak, ekonomi, sağlık, eğitim, asayiş ve güvenlik, kentsel yaşam, kültür-sanat başlıkları gibi kriterler çerçevesinde; 37 ölçüt kullanılmıştır. (Karaatlı ve diğerleri, 2015,219)

iii. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Kentsel Göstergeler Kılavuzu

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından 2006 yılında hazırlanan kılavuzda; yerleşmelerin mekânsallığı, doğal, yapay kültürel ve insani özellikleri, potansiyelleri, sürdürülebilirlik, yaşam kalitesi vb. hususlarda da karşılaştırılabilir standartlar oluşturabilmek için 156 gösterge oluşturulmuştur. Bakanlık 2010 yılında, kısa adı Kentsel Gelişme Stratejisi (KENTGES) olan “Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı”nı hazırlamıştır. Amacı, yerleşimlerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmalarının sağlanması için plan dâhilinde çalışmasıdır. (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2018)

iv. Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün Sosyo-Ekonomik Haritalama Çalışması

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından Sosyo-Ekonomik Haritalama çalışması yapılmıştır. Kentlerde farklı noktalarda, yerel halkın sosyo-ekonomik özelliklerinin, buralarda verilen hizmetlerin (Yönetişim ve Katılım Rehberi, Stratejik Yerel Yönetişim Projesi, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2016)

v. Kentsel Yaşam Standartları Çerçevesinde Mevzuattaki Standartlar

Türkiye'de kentsel yaşam standartlarıyla ilgili mevzuatta tanımlamalar yapılmıştır. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile kentsel standartlar uygulanmaya başlanmış olup; kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarıyla ilgili asgari standartlardan bahsedilmiştir. Eğitim tesisleri, kamuya açık yeşil alan ve sağlık tesisleriyle ilgili alanların, sosyal kültürel ve sanatsal tesislerin alanı ve teknik altyapı konularına yer verilmiştir. Ancak ülkemizde; planı uygulama, izleme ve denetim, değerlendirme ve denetim sisteminin olmamasından kaynaklı olarak göstergeler takip edilememektedir. (Sarı & Kındap, 2018,53)

2.3. Yaşam Kalitesi Göstergeleri

i. Cinsiyet

Cinsiyet ve yaşam kalitesi arasında önemli ve kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ve geri kalmış devletlerde; eğitim ve iş hayatına katılım noktasında cinsiyet farklılıklarının nesnel yaşam kalitesine daha çok etkisi olduğu görülmektedir. (Koçoğlu & Akın 2009: 153)

ii. Yaş Faktörü

Yaşın, yaşam kalitesini etkileyen yaşam döngüsü faktörleri arasında önemli bir gösterge olduğu görülmektedir. Yaşam kalitesinin her yaş için önemli olduğu vurgusu yapılsa da; özellikle yaşlılık evresinde, yaşam kalitesi azalmaktadır. (Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği,2018)

iii. Eğitim Göstergesi

Eğitim; bireyin sosyalleşmesi, çevreye uyumu, kendini ifade edebilmesi, haklarını bilmesi ve arayabilmesi açısından etkin ve önemli bir unsurdur. Eğitimin, bireylerin kişisel gelişim üzerine yaptıkları çalışmaları, iş sahibi olmaları ve çalıştıkları işe nitelik kazandırmaları açısından önemli derecede etkisi vardır. (Yavuzçehre& Torlak 2006: 199)

iv. Gelir Durumu

Yaşam kalitesini etkileyen en önemli göstergelerden biri şüphesiz bireylerin gelir durumudur. Maslow' un ihtiyaçlar hiyerarşisinde de ilk sırada yer alan gelir göstergesi; insanların öncelikle fiziksel ihtiyaçlarının giderilmesi gerektiğini göstermektedir. Son zamanlarda özellikle teknolojiye yaşanan gelişmeler ve gelir seviyesindeki artış sonucunda; maddi anlamda zenginlikte yaşanmıştır.

v. Sağlık Göstergesi

Kentsel yaşam kalitesini belirleyen önemli ana başlıklardan birisi de sağlık göstergeleridir. Yaşam kalitesine dair göstergeler, kişilerin yürüme, eğilme ve benzeri motor

hareketleri ve bu fiziksel hareketlerinin günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmesidir. (Çekmeköy Belediyesi, 2010)

vi. Yaşanılan Konut ve Özelliklerinin Yaşam Kalitesi Üzerin Etkisi

Yaşam Kalitesi göstergelerinden biri olan konut memnuniyeti, aslında insanların yaşadıkları çevreyle ilgili düşüncelerinin ve hislerinin dışa yansımasıdır. Konut kavramını; sadece bireylerin yaşadığı mekân olarak fiziksel ya da komşuluk ilişkileri vb. bileşenlerle açıklamak doğru değildir. Sosyal ve ekonomik düzey hakkında da bilgi vermektedir. (Kellekci& Berköz, 2006,168)

vii. İş Yaşamı Göstergesi

Bireyin yaşam kalitesinin artmasında, iş yaşamlarındaki mutluluklarının ve doyumlarının etkisi çok büyüktür. Kişinin mesleğinden ve işyerinden beklentileri ve bunların karşılanma durumu sonrasında yaşadığı haz ve mutluluk sosyal yaşamına da yansıyacak; mutsuzluk ve hoşnutsuzluk ise stres ve saldırganlığa hatta ruhsal bozukluklara bile neden olmakta ve yaşam kalitesinde olumsuzlara sebebiyet vermektedir. (Türkay, 2015,240)

viii. Boş Zaman Faaliyetlerinin Önemi

Boş zamanda yapılan aktiviteler, yaşam kalitesi üzerinde etkili olan bir göstergedir. Boş zaman kavramının pek çok tanımı olmakla birlikte, en genel ifadesi; bireyin çalışma saatleri dışında geçirdiği vakit ve bu zaman zarfında gerçekleştirdiği aktivitelerdir. İnsanın hayatına devam ettirme zorunluluklarının dışında keyif alarak geçirdiği serbest zaman dilimidir. (Salihoğlu,2016,78)

ix. Medeni Durum

Medeni durum, yaşam kalitesini belirleyen önemli etkenlerden biridir. Geri kalmış ya da gelişmekte olan toplumlarda bekâr veya evli olmak kabul gören ve normal bir durum görülürken; dul ya da boşanmış olmak özellikle bayanlarda dışlanmaya eşitsiz muameleye neden olmaktadır.

x. Sosyal Destek ve Yaşam Kalitesi İlişkisi

Toplumu oluşturan bireylerin aile, arkadaş ve sosyal çevresiyle olan ilişkileri yaşam kalitesiyle ilgili göstergeler arasında yer almaktadır. İnsanlar, Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi şemasındaki en üst basamak olarak ifade edilen, kendini gerçekleştirme eylemini gerçekleştirebilmeleri için aidiyet duygusu ve varlıklarını kabul ettirme dürtüsünden dolayı ailenin önemi büyüktür. (Boylu &Paçacıoğlu, 2016:142)

2.4. Komünite ve Birey Düzeyindeki Yaşam Kalitesi Göstergeleri

Yaşam kalitesi üzerine yapılan çalışmalarda farklı bakış açıları geliştirilmiş; Tekeli tarafından iki farklı boyutta göstergeler sınıflandırılarak; yaşam kalitesi ölçütlerinin nesnel ya da öznel ölçülmesine göre farklılaşabileceği üzerinde durulmuştur. (Sarı & Kındap, 2018:49) Nesnel ölçütler maddiyat üzerinde dururken; öznel ölçütler, insanların şartlar karşısında duygu ve kişisel değerlendirmelerini içerir. Bu göstergelerin ikinci boyutta birbirinden farklı olması bireysel ve komünite şeklinde ölçülünerek tanımlanmakta olup; dört tür yaşam kalitesi ölçütünden bahsedilmektedir. İlk olarak; bireysel düzlemde yaşam kalitesinin öznel ölçütleri

üzerinde durulmuş; içeriği, yaşam tatmini, memnuniyeti vb. durum ve haller şeklinde tanımlanmıştır. İkincisinde; komünite düzleminde yaşam kalitesi algılamasında, bireylerin var oldukları sosyal çevreyle ilgili hisleri ve oluşturdukları toplumda, yaşam kalitesine etki edecek katılımcılık derecesi bir ölçüt olarak değerlendirilmektedir. Üçüncü olarak; bireysel düzlemde yaşam kalitesi düşünüldüğünde nesnel ölçütler tanımlanırken zorluklar yaşandığı belirtilmektedir. Dördüncüsü, komünite düzlemde yaşam kalitesinin nesnel değerlendirme ölçütlerinin; iktisadi, toplumsal, sosyal, çevresel, kişisel ve insani yönden gelişim ve yönetim kalitesi gibi göstergelerden meydana geldiği ifade edilmektedir. (Kabadayı, 2006:29)

3. Yerel Yönetim Kavramı Nedir?

Yerel yönetim; il, belediye veya köy halkının; ortak yerel gereksinimlerini karşılayan ve genel karar organları, orada yaşam süren halk tarafından seçilen kamu tüzel kişisi, mahallî idare anlamına gelmektedir. (Türk Dil Kurumu) Yerel yönetimler başka bir tanımda; o bölgede yaşayan ve yerel topluluk içindeki bireylerin müşterek gereksinimlerini gidermek, kültürel, sosyal ve ekonomik anlamda yaşam kalitelerini zenginleştirmek için ve bu ihtiyaçları gerçekleştirmek amacıyla yerel hizmetleri yetki dâhilinde yapmak, yönetmek, hesap verebilirliği, katılımcılığı, insan hak ve özgürlükleri çerçevesinde eşit hizmetlerin sunulduğu halka en yakın olan kamu tüzel kişilikleri olarak ifade edilmektedir. (Örenç, 2015:15-21) Yerel Yönetim kavramı; hem siyasal hem de hukuki anlam içermekle birlikte, batı da olduğu gibi Türkiye’de zengin bir geçmişe sahip değildir. Toplumda, kentlerde ve kırsal bölgelerde yönetsel-mali-idari açıdan özerk bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. (Ünal, 2011, 241)

Merkezi yönetimin, yerel yönetimler üzerindeki vesayet yetkisini kullanırken; gücü elden bırakmak istemediği, bu durumun yerel yönetimlerin özerkliğini kısıtladığı ve merkezin güç baskısı altında kaldığı eleştirilen ve yakınılan konuların başında gelmektedir. Ancak özellikle yerel yönetimlerle ilgili 2004 ve 2005 yıllarında gerçekleştirilen yasal düzenlemelerle, bu yakınmalar son derece azalmıştır. (Gözübüyük, Ş.A.,2015,169)

Türkiye’de yerel yönetim kuruluşları, il özel idaresi, belediye ve köylerdir. 2709 sayılı 1982 yılı Anayasamızın 127. maddesinde “Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir.” denilmektedir. (Türkiye Büyük Millet Meclisi, 12.06.2018) 2015 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri kanununun, 3. Maddesinin a maddesinde, Birliğin; il özel idaresi, belediye ve köyden oluştuğu ifade edilmektedir.(Mevzuat Bilgi Sistemi,2018)

4. Hizmette Yerellik (Subsidiarite) İlkesi

Hizmette yerellik (subsidiarite), “Bir hizmetin talep edildiği yere en yakın birim yürütsün” anlamı taşımaktadır. Bu ilkenin temel anlayışı, toplumun en küçük üyesi olan bireylerden aile ve gruplar gibi küçükten büyüğe tüm oluşumlara yönelik siyasi erkle müdahalede bulunmanın toplumu oluşturan öğelerin ihtiyaçlarını karşılayamadıkları durumlarla sınırlı olmasıdır. Bir başka deyişle merkezi yönetim ve yerel yönetim arasındaki ortak hizmet alanlarında, hizmet ve çalışma önceliğinin vatandaşa daha yakın olan yerel birimler tarafından yapılmasıdır. (Örenç, 2015,22-23)

Yerellik kelimesi; yardımcılık, ikincil manasında kullanılmakla birlikte; bir durumu, yapılan bir fiili ya da kurumu desteklemeyi, yardımcı olmak anlamıyla eşdeğerdir. Yerellik ile yerelleşme kavramlarının birbiriyle karıştırılmaması gerekmektedir. (Kırışık, 2013,2) Yerindenlik ilkesi Maastricht Anlaşması'yla Batıda ilk olarak bir hukuk kaidesi olarak resmileşmiş kabul edilmektedir. Fakat bu kavram daha eski zamanlarda da kullanılmıştır. (Ayrangöl&Tekdere, 2016:58) Geçmişe baktığımızda; kökenini, Aristo'nun bireyi tanımasına, Aquinas'ın sosyal grup anlayışına ve 1557-1638 yılları arasında yaşayan Alman düşünür JohannesAlthusius'a dayanmaktadır. Federalizmin babası olarak kabul gören Althusius, merkezi idare yapısında; yetkinin yerellik ilkesine göre kullanılması yönünde bu ilkenin ortaya çıkmasındaki önemli anlayışlardan birine sahiptir. (Arıbaşı, 2015:2) 1985 yılında Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı imzalanmış olup; yerellik ilkesi şartının imza altına alındığı zamandan bu yana literatürde ve dünya çapında bazı kuruluşların aldığı kararlarda gördüğümüz bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, ülkemizde 1988'de imzalanmış ancak bazı konularda çekimser kalınarak 1991'de onaylanmıştır. (Ayrangöl&Tekdere, 2016: 58-59) Yerellik ilkesinin önceliği yerel erk iken adem-i merkeziyetçilik; merkezin gücünü yerele dağıtması anlamına gelmektedir. (Arıbaşı, 2015:10)

5. Belediyeler ve Kentsel Yaşam Kalitesi

İlk olarak 1960'da "Sosyal Göstergeler Hareketi" kapsamında karşımıza çıkan Kentsel Yaşam Kalitesi kavramı; şehirlerdeki ekonomik ve toplumsal iyilik ve toplum ile onu oluşturan fertlerin iyiliği arasındaki bağlantı ve etkileşime dair hipotezleri sorgulamayı amaçlamıştır. Bu kavram; günümüzde yaşanabilirlik ifadesiyle birlikte anılmaya başlanmış olup; özellikle gelişmiş ülkelerde araştırmalara konu olmuş, araştırmacıların ve kenti yönetenlerinde sözlüğüne girmiştir. (Atık&Taçoral&Altunkasa, 2014:22) Literatürde, yaşam kalitesinin mekânsal ilişkisi en çok ele alınan konulardan biri olup; bölgesel ve kentsel manada, mahalle bazında ve konutsal olarak araştırmalar yapılmıştır. Perloff (1969), "TheQuality of the Urban Environment" adlı eserinde mekânsal boyuta vurgu yapmış, özellikle kentsel manadaki yaşam kalitesine etki eden en önemli unsurlar olarak doğal ve yapıli çevrenin belirleyiciliği üzerinde durmuştur. (Okumuş, 2014,6)

Dünya Sağlık Örgütü (World HealthOrganization, WHO), kaliteli yaşam kavramıyla ilgili olarak; "İnsanların yaşadığı çevre içinde sahip oldukları kültür ve değerler doğrultusunda, hayattan beklenti yaşam gayeleri, ölçütleri ve kaygıları arasında yaşamı algılayış biçimleri" şeklinde tanımlama yapmıştır. (Topçu ve diğerleri, 2012:16-19)

Kentlerde; söz edilen sosyal gelişim ve sağlıkla ilgili temel öğeler, meskenlerin ve çevresinin durumuyla; bireylerin idrak ve memnuniyetleri kapsamında şekil almaktadır. (Okumuş & Eyüboğlu, 2015:94)

Ülkemizde kentleşmeyle ilgili öne çıkan üç özellik bulunmaktadır. Birincisi, büyük kentlerde nüfus artışı, ikincisi kent merkezlerinin ülke genelinde dağılımının dengesiz olmasından dolayı bölgelerarası kentleşmenin farklı olması, üçüncüsü ise işgücü yapısındaki değişikliklerdir. (Abadan ve diğerleri, 1975:154). 1975 yılındaki kentleşmeyle ilgili bu özelliklerin yirminci yüzyılda da devam ettiği görülmektedir. Özellikle metropolitenleşme süreci çerçevesinde kırsal ve diğer kentsel yerleşmelerden göç yaşanmakta ve bu durum nüfus dağılımı ve bölgeler arası gelişim açısından dengesizliğe neden olmaktadır. Türkiye'de kentsel

TİDSAD

nüfus artışı, 1980’de %43,9 oranındayken, 2010’da %75,5’e yükselmiştir. Bu iç göç hareketleri sonucunda; ülkemizde kentsel nüfus hızı artmış ve dünyanın nüfus artışında önde gelen ülkeleri arasında yer almıştır. (Demir&Çabuk,2010,194) Bu hızlı göç dalgası; şehirlerde, gecekondulaşma ve kooperatifleşme sorunsalını doğurmuş ve kentsel alanlar içinde yaşam kalitesinden uzak, niteliksiz mekânlar oluşmuştur. Kontrolsüz büyüme, yaşandıkça yaşam kalitesinde azalma yaşanmıştır. (Tekeli, İ., 2009:143) Kentlerimizde yaşanan, hızlı ve kontrolsüz büyüme özellikle alt yapı, sosyal ve kültürel, sanatsal, eğitsel ve sportif donatılar rekreasyon alanları yönünden ihtiyacı karşılamaya yetmemiş, konut ve alanlarının bir arada olduğu, çarpık bir kentleşmenin yaşandığı dengesiz bir kent görüntüsünün önüne geçilememiştir. (Kaya, 2005,12)

6. Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Eğitim ve Kültür Alanındaki Yasal Düzenlemeler

Cumhuriyet yönetimine geçildiğinde; yerel yönetimlerle ilgili gerçekleşen ilk düzenlemenin köylerle ilgili olduğu görülmektedir. Günümüzde bile geçerliliğini koruyan 442 sayılı Köy Kanunu Cumhuriyetin kuruluşundan hemen sonra 1924’te yürürlüğe girmiştir. Köyler, Osmanlı döneminden bu yana toplum içinde bağımsız birim olurken; il özel idaresi ile belediye sistemi Fransa’dan ilham alınarak oluşturulmuştur.

1924 senesinde, İstanbul’da yerel yönetimin temsil edildiği belediye dairelerine benzer olarak, 417 sayılı Ankara Şehremaneti Kanunu çıkarılarak; Ankara ili için bir yönetim modeli oluşturulmuştur. Daha sonra; 1930’da, 1580 sayılı Belediye Kanunu çıkarılarak; Cumhuriyet’in en uzun zaman diliminde yürürlükte kalan kanunlardan birisi olma özelliğini taşımaktadır. Özellikle; 1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin kurulması ve yönetimi hakkında çıkarılan kanun, 1980 yılı sonrasında belediye gelirlerinde artış yapılmasının gerekliliği üzerinde durulan yasal düzenlemeler ile 1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, yerel yönetimler konusunda atılan ciddi adımlar olup; bu kanunların yerini, 2004 ve 2015 yıllarında gerçekleştirilen yasal düzenlemeler almıştır. Son olarak; 2005 tarihli ve 5393 sayılı belediye yasası kabul edilerek bugün yürürlükte bulunmaktadır. Bu kanunda, halkın belediye yönetimine katılımı, hemşehrlik hukuku ve özerklik anlamında yerel demokrasiyi güçlendirecek önemli ilkelere yer verilmiştir. (Çelik, 2013:18-26)

Cumhuriyet dönemini temel aldığımız tarihsel süreç içerisinde; yerel yönetimlerle ilgili yapılan revizyonlar kapsamında, en son 2012 tarihli ve 6360 sayılı; 14 ilde büyükşehir ve 27 ilçe kurulmasıyla ilgili yürürlüğe konulan kanunla birlikte; yerel yönetimler olarak belediyeleri esas alan yenilik ve reformlar yapıldığı göze çarpmaktadır. Ancak; mevcudiyetini bugün de hala koruyan 1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu’nun günümüz şartları düşünüldüğünde yaşadığımız çağın gerisinde kaldığı ve ilgili yasa üzerinde yeni düzenlemelere gidilmesi ihtiyacının doğduğu kaçınılmaz bir gerçektir. (Çiçek, 2014:60)

7. Alan Araştırması

Belediyelerin yasa ile belirlenmiş, yetki görev ve sorumlulukları düşünüldüğünde yaşam alanları üzerinde belirleyici yetkileri ve yaşam kalitesi üzerine önemli etkileri vardır. Belediyelerin; eğitim, kültür ve sanat alanındaki çalışmalarının, yaşam kalitesine etkisi olup, olmadığı konusu; Beylikdüzü örneğinden yola çıkılarak, literatür taramaları; araştırma ve mülakatlar yapılarak, yorumlanmaya çalışılacaktır.

2017 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçlarına göre; il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı %92,3'ten %92,5'ye yükselmiştir. İstanbul'da yaşayan nüfusa bakıldığında; bir önceki yıla göre %1,5 artış gösterdiği görülmektedir. (TUIK, 2017) Türkiye nüfusunun %18,6'sının ikamet ettiği İstanbul'un önemli ilçelerinden biri olan Beylikdüzü'nde, özellikle 1990-2000 yıllarında yaşanan hızlı nüfus artışı; sonraki yıllarda da farklı oranlarda devam etmiştir. 2017 TUIK verilerine göre ilçenin nüfusu 314.670'e ulaşarak bir önceki yıla göre %5,80 artış göstermiştir.

Hızlı nüfus artışı ilçede; kültür, sosyal, güvenlik, spor, rekreasyon, konut, sağlık, eğitim, çevre ve ulaşım ile ilgili ihtiyaçlara göre hizmet üretilmesi gerekliliğini zorunlu kılmaktadır. İlçede ücretsiz gerçekleştirilen özellikle kültür ve eğitim hizmetlerinin ilçe halkının yaşam kalitesine yönelik olumlu etkileri olduğu görülmektedir. Bu bağlamda; belediyelerin eğitim, kültür ve sanat alanında gerçekleştirdiği çalışmaların, yaşam kalitesine etkileri İstanbul Beylikdüzü ilçesinin; Gürpınar, Büyükşehir ve Adnan Kahveci Mahalleleri örneğinde analiz edilecektir.

7.1. Beylikdüzü İlçesi Genel Tanıtımı ve Tarihçesi

İstanbul'un Avrupa yakasının güneyinde bulunan ve Büyükçekmece, Esenyurt, Avcılar ilçeleri ile komşu olan Beylikdüzü'nün adını almasında bulunduğu bölgenin, tarihi ve coğrafi özellikleri etkili olmuştur. Beylikdüzü ve çevre ilçelerin olduğu yer, eskiden Osmanlı beylerinin ve padişahların avcılık için geldiği ve köşklarinin bulunduğu bir bölge olmuştur. Beylikdüzü 2008 yılında ilçe olmuştur. İlçe sınırları içerisinde Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu köyleri bulunan ve 90'lı yıllardan sonra özellikle toplu konut olarak rağbet gören Beylikdüzü'nde, 1993 yılında Yakuplu ve Kavaklı köy iken; belediye statüsüne kavuşmuş ve Kavaklı'nın adı 2012'de Beylikdüzü olarak değiştirilmiştir. 2018 yılında ise Gürpınar ve Yakuplu belediyeleri, Beylikdüzü ilçesi adı altında bünye kazanmıştır. Beylikdüzü ilçesi bugün; Adnan Kahveci, Barış, Büyükşehir, Cumhuriyet, Dereağzı, Gürpınar, Kavaklı, Marmara, Sahil, Yakuplu olmak üzere 10 mahalleden oluşmaktadır. (Kocadağlı, 2016)

Beylikdüzü ilçesi; Marmara Denizi'ne ve E-5 karayoluna yakınlığı nedeniyle stratejik konumu olarak avantajlıdır. Bölge; özellikle sonradan yapılaşmadan kaynaklı düzenli toplu konutları ile dikkat çekmektedir. Çok bilinmemesine rağmen 12,4 km sahil şeridi bulunmakta ve burada bir marina bulunmaktadır. (Dinçer & Akpınar, 2017)

Beylikdüzü'nün, Bizans ve Doğu Roma'nın başkenti olan Konstantinopolis'in sınırları içinde olduğu bilinmektedir. Yakın zamanda gerçekleştirilen arkeolojik araştırmalar; Angurina'nın, İstanbul'un eski bir limanı olduğuna dair bulgular sunmuş ve 2008'de 1.dereceden arkeolojik sit alanı olarak kabul edilmesinden sonra buluntular sonucunda bu limanın M.Ö 4. yüzyılda yapıldığı sonucuna varılmıştır. Bugün baktığımızda; İstanbul'da bulunan en eski liman özelliğine sahip Anguruna, Beylikdüzü ilçesi sınırlarında olan Kavaklı sahilinde bulunmaktadır. (Memiş, 2017) Hürriyet Gazetesi'nin 09.10.2017 tarihli haberinde; yapılan araştırmalarda, Beylikdüzü kıyılarında 8 tane saç batık denilen tarihi mendirek, antik liman ve antik batığa rastlandığı; derinliklerden tespit görüntüler alındığı yazmaktadır. Deniz altında 3,5 kilometrelik liman ve dalgakıran sistemi olduğu ve bunların hazine kadar değer taşıyor olduğunun araştırmalardan sonra ortaya çıkacağı ifade edilmektedir. (Hürriyet Gazetesi, 2017)

Beylikdüzü daha önce; “Gardan” olarak anılırdı. Anlamı, bahçe olan bölgede; geçmişte birçok medeniyet kurulmuş olup, yakın geleceğe bakıldığında; özellikle mübadele yıllarına kadar olan dönemde Rumların izlerini taşıdığı görülmektedir. Kurtuluş Savaşı sonrasında; mübadele ile birlikte, Yunanistan’daki Türklerin bölgeye gelmesiyle birlikte; köye yeni bir isim verilmiş ve bölgedeki kavak ağaçlarının çokluğundan dolayı Kavaklı ismiyle anılmıştır. (Beylikdüzü Kaymakamlığı, 2017)

7.2. Gürpınar, Büyükşehir ve Adnan Kahveci Mahalle Sakinleriyle Yapılan Mülakatların Değerlendirilmesi

Beylikdüzü’nde, demografik açıdan birbirinden farklı özellikte olan Gürpınar, Büyükşehir ve Adnan Kahveci olmak üzere 3 mahallede vatandaşlardan mülakat yöntemi ile veriler elde edilmiştir. Bu veriler, nicel hale getirilmiş ve yorumlanmıştır.

Beylikdüzü ilçesinde, vatandaşla yapılan mülakatta; demografik, sosyo-kültürel ve ekonomik olarak birbirinden farklı, 3 mahalle seçilmiş olup; katılımcıların yaşlarının heterojen olmasına dikkat edilmiştir. Ancak; mülakat yapılmak istenilen vatandaşların, temkinli ve çekimser yaklaşıtları görülmüş; gençlerin daha çok istekli olmasından dolayı, 18-28 yaş aralığındaki katılımcıların oranı diğer yaş gruplarına göre daha fazla olmuştur.

Gürpınar, Büyükşehir ve Adnan Kahveci Mahallesinde 20’şer katılımcıyla mülakat yapılmıştır. Üç mahallede toplam 60 katılımcıyla yapılan mülakatlarda; yaş oranı dağılımı, 18-28 yaş arası %41; 29-38 yaş arası %27; 39-48 arası %17; 49 yaş ve üzeri %15’dir.

Katılımcılar eğitim olarak değerlendirildiğinde 60 katılımcının %10’u ilköğretim, %38’i lise, %48’i lisans; %2’si yüksek lisans; %2’si doktora mezunudur. Lisans mezunu yüzdesi daha fazladır.

Üç mahalle temel alındığında mülakat yapılan 60 kişiden %70’inin çalıştığı; %30’unun ise çalışmadığı görülmektedir. Katılımcıların, ilçe içinde ikamet sürelerindeki dağılıma bakıldığında; çoğunun uzun süredir bölgede yaşadığı sonucuna ulaşılabilir.

60 katılımcı, okuma sürelerine göre değerlendirildiğinde sık kitap okudukları görülmektedir. Katılımcıların okuma sürelerinin cinsiyet dağılımına bakıldığında; kadın ve erkeklerin birbirine yakın sıklıkta kitap okuduğu görülmektedir. Katılımcıların tiyatroya katılım süresi cinsiyete göre değerlendirildiğinde, erkeklerin kadınlara göre daha sık tiyatroya gittiği görülmektedir.

60 katılımcının tiyatroya gitme süresi eğitim durumuna göre incelendiğinde; niceliksel olarak, lisans mezunlarının daha sık tiyatroya gittiği, lise mezunlarının onları takip ettiği, ilköğretim mezunlarının daha az gittiği anlaşılmaktadır. Öğretim düzeyi yükseldikçe, tiyatroya gitme sıklığı artmaktadır. 60 katılımcı, sinemaya gitme sürelerine göre analiz edildiğinde; özellikle tiyatroya göre daha sık sinemaya gitmektedir ve özel sinema salonlarını tercih etmektedirler.

3 mahallede yapılan mülakatta 60 katılımcının %75’i ekonomik yetersizliğin sanat ve kültür faaliyetlerine olumsuz etkisi olduğunu, %25’i etkisi olmadığını söylemiştir.

Cinsiyete göre değerlendirme yapıldığında; ekonomik yetersizliğin sanat ve kültüre olumsuz etkisi olduğunu söyleyen kadın sayısı erkeklere göre daha fazladır.

Üç Mahallede, 60 katılımcıdan; %92'si, İlçede vakit geçirdiğini %8'i geçirmediğini kaydetmiştir. Bu dağılıma göre, Beylikdüzü'nün katılımcıların çoğunun taleplerine cevap verecek, boş zamanlarını değerlendirecek sosyal, kültürel ve sanatsal donatı alanlarına sahip olduğu sonucuna varılabilir.

Katılımcıların vakit geçirmek için en çok Yaşam Vadisi ve Gürpınar sahili tercih ettikleri, alışveriş merkezleri, kafeterya gibi mekânların; konser ve tiyatro gibi etkinliklerin de tercih noktasında ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Üç mahallede, 60 katılımcıdan %70'i eğitim, kültür ve sanat çalışmalarından haberdar, %30'u haberdar değildir. %100 üzerinden değerlendirildiğinde, katılımcıların bu faaliyetlerden haberdar olma düzeyi ortanın üstündedir. 60 kişinin %35'i az, %22'si orta, %18'i sık, %25'i faydalanmadığını kaydetmiştir.

Belediye tarafından düzenlenen eğitim ve sanatla ilgili kurs faaliyetine 3 mahallede; 60 kişiden %13'ü katılmış; %87'si katılmamıştır. Katılımcıların sayısal dağılımına bakıldığında kursa katılan kişi sayısının az olduğu görülmektedir.

3 mahallede 60 kişiden, %78'i çalışmalardan memnun olduğunu, %5'i memnun olmadığını %12'si bilgisi olmadığını, %5'i faydalanmadığını kaydetmiştir. Memnuniyet oranının yüksek olduğu görülmüştür.

Katılımcıların en çok belediye tarafından sunulan ücretsiz, çocuk ve yetişkin tiyatrosu, sineması, kurs, eğitim, konser ve festivallerden memnun olduğu görülmektedir.

Çalışmaların yaşam alışkanlıklarına etkisi üzerine sorulan soruda; Gürpınar'da 11 kişi Büyükşehir'de 13 kişi, Adnan Kahveci'de 7 kişi yaşamlarında olumlu değişiklik olduğunu kaydetmiştir.

Üç mahallede, 60 kişiyle yapılan mülakatta, %51'i faaliyetler sonrasında olumlu değişiklik olduğunu, %37'si değişiklik olmadığını belirtmiştir. %10'u bilgisi olmadığını, %2'si faydalanmadığını kaydetmiştir.

60 katılımcı, belediye faaliyetlerinin çalışma yeterliliği bağlamında değerlendirildiğinde, %65'i yeterli, %20'si yetersiz bulmuş, %15'i bilgisi olmadığını söylemiştir.

Çalışmaların yıllara göre başarı dağılımıyla ilgili Gürpınar Mahallesi'ndeki katılımcıların 14'ü "2014 ve sonrasında" başarılı bulmuştur. Büyükşehir'de; 2'si 2009-2014 arasını, 10'u 2004 ve sonrasında, 2'si 2004-2009 ile 2014 ve sonrası" şeklinde cevap vermiştir. Adnan Kahveci'de 3'ü 2009-2014 arası, 11'i 2014 ve sonrası" başarılı olduğunu kaydetmiştir.

7.3.Belediye Başkanları

Belediye tarafından gerçekleştirilen eğitim, kültür ve sanat çalışmalarına yönelik ilçe halkının bakış açısı hakkında ve yapılan bu faaliyetlerin yaşam kalitesine etkisi olup olmadığı konusunda bilgi sahibi olmak için vatandaşlarla mülakat yapılmıştır. Daha sağlıklı analiz

yapabilmek adına; hizmeti alan vatandaşla yapılan mülakat tekniği, hizmet üreten kurumun yöneticisi konumunda olan belediye başkanları içinde uygulanmıştır.

2004-2018 yılları arasında görev yapmış belediye başkanlarının mülakat sorularına verdikleri cevaplar, nitel olarak değerlendirilmiştir. Bu noktada, 2004-2009 yıllarında görev yapan Beylikdüzü Belediye Eski Başkanı Vehbi Orakçı, 2009-2014 döneminde Belediye Başkanı olan Yusuf Uzun ve 2014-2018 yılları arasında görev yapan Beylikdüzü Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ile görüşme yapılmıştır.

i. Belediye Başkanlarıyla Yapılan Mülakatların Değerlendirilmesi ve Analizi

Beylikdüzü'nde, 2004-2019 yılları arasında görev yapmış belediye başkanlarının yaşlarına baktığımızda, göreve başladıklarında yaş ortalamasının 44 ve eğitim durumlarının ağırlıklı olarak yükseköğrenim olduğu görülmüştür. Eğitimleri farklı olsa da; bölgede müteahhit olarak iş sahibi olmalarını, ortak özellikleri olarak değerlendirmek mümkündür.

Beylikdüzü'nde ikametgâh sürelerinin 20 ve 33 yıl olması, ilçe halkı tarafından tanınan, bilinen kişiler oldukları ve uzun süre ilçede yaşam sürmelerinin; yerel seçimleri kazanmalarına etki eden avantajlardan biri olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Mülakat yapılan belediye başkanları, 2004-2018 yılları arasında belediye başkanlığı yapmıştır.

Belediye başkanlarıyla yapılan mülakatta; 2004 yılında Beylikdüzü'nün eğitim, kültür ve sanatsal anlamında yeterli mekânlara sahip olmadığı, sinema, tiyatro, spor salonu vb. sosyal ihtiyaçların giderilmesi için ilçe dışına çıkıldığı, okulların ise yetersiz kaldığı ifade edilmiştir. 2004-2009 yılları arasında yapılan kurs, seminer, eğitim vb. etkinliklerden binlerce insanın faydalandığı belirtilmiştir. 2009-2014 yıllarında; kültür ve sanat alanında özellikle eğitimle ilgili belediye, merkezi yönetim ve özel sektörle işbirliği içinde çalışıldığı, okullara periyodik ziyaretler gerçekleştirildiği, öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerine önem verildiği vurgulanmıştır. Belediyede kurum içi eğitime önem verildiği, öğrencilere ve vatandaşlara yönelik düzenlenen bazı sosyal ve kültürel etkinlik ve organizasyonlara binlerce kişinin katılım gösterdiği kaydedilmiştir. 2014-2018 yılları arasında ise hem nüfusun artması ve ilçe halkının sosyo-kültürel çeşitliliği hem de yaşanan teknolojik gelişmelerden dolayı ihtiyaçların değişmesi nedeniyle eğitim, kültür ve sanat çalışmalarında; fark ve çeşidin arttığı gözlemlenmiştir. Bir taraftan okuryazarlık kursunun yapılması; diğer taraftan piyano, gitar, resim, dans kurslarının olması; 2 bine yakın apartman görevlisine iş güvenliği vb. alanlarda eğitim verilirken bir taraftan caz festivali ve klasik müzik günleri yapılması zaman ve şartlar bakımından insanların ihtiyaçlarının, taleplerinin ve yaşam kalitelerinin değiştiğini göstermektedir. Gerçekleştirilen hizmetlerde, eğitim, kültür ve sanat alanında yapılan hizmetlerden on binlerce insanın faydalandığı belirtilmiştir. Değerlendirmeye alınan 3 ayrı dönemde, vatandaşlara yönelik yapılan hizmetin farklılığında ve çalışmalardaki önceliğin değişmesinde, içinde bulunulan dönemin sosyo-ekonomik ve demografik farklılıkları kadar yöneticilerin bakış açıları, eğitim düzeyleri ve geniş görüşlülük farklarının da etkili olduğu söylenebilir.

8. SONUÇ:

Belediyelerin eğitim, kültür ve sanat alanında yaptığı çalışmaların; yaşam kalitesi üzerine etkisinin araştırıldığı bu çalışma; belediyeler tarafından yapılan çalışmaların önemini, yaşam koşulları üzerinde olumlu/olumsuz etkilerini, uygulamada karşılaşılan zorlukları, yöneten ve yönetilenler arasındaki bakış açısı ve algı farklılıklarını ortaya koymak, kentlerin yaşam kalitesi performansının belirlenmesinde; belediyelerin rolünü irdelemek ve çalışmalar esnasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerinin sunulması amacını taşımaktadır.

Bu çalışmanın sonuç bölümünde; eğitim, kültür ve sanat uygulamalarının temel sorunları ve çözüm önerilerine yer verilmiştir.

8.1. Eğitim, Kültür ve Sanat Uygulamalarının Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri

Eğitimle ilgili hizmetler, merkezi yönetimin görev, yetki ve sorumluluğunda olmasına rağmen yasada bazı belirsizlikler ve boşluklar yer almaktadır. Bu durum, kurumlararası iş bölümü yapılmasında ve hizmetin sürekliliğinde olumsuzluklara neden olmaktadır. Yakın zamana kadar Beylikdüzü ilçe sınırları içinde yer alan resmi okulların tadilat, bakım ve onarım ihtiyacı, ilçe belediyesi tarafından yapılırken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi artık bu hizmetleri kendilerinin gerçekleştireceğini açıklamıştır. Ancak, belediye bütçesi hazırlanırken ilgili harcama kalemleri gider olarak bütçeye yansıtılmış ve planlamalar buna göre yapılmıştır. Belediyelerin çoğunda çalışanlarının ya da ilçe sakinlerinin çocukları için hizmet verecek kreş bulunmamakta, olanlarda ise kapasite yetersizliği nedeniyle öğrenci sayısı azdır. Kentlerde, kadının çalışma hayatını kısıtlayıcı ve yaşam kalitesini etkileyen en önemli faktörlerden biri de çocuk bakımı konusunda ailelerin çaresiz kalmalarıdır.

8.2. Katılımcılığı olumsuz etkileyen faktörler

Kent sakinlerinin yönetime katılması ve yönetimde söz sahibi olmaları demokrasi ve katılımcılık açısından çok önemlidir. Günlük yaşamları, hatta gelecekleriyle ilgili bile kararların alındığı bir yönetimi seçme hakkına sahip olan halk, kente dair yapılan her çalışmayı yakından takip etmeli ve haklarına sahip çıkmalıdır. Ancak, yerel seçimlerde kullandıkları oyla belediye başkanı ve belediye meclisini seçen yerel halkın, seçmen olarak ortaya koyduğu katılımcılığı; belediyenin gerçekleştirdiği, hizmet, çalışma ve programlarda göstermediği, belirli etkinliklerin dışında yapılan faaliyetlere katılımın az olduğu görülmektedir. Belediyelerin, hizmetleri duyurma noktasında; iyi bir iletişim ağı oluşturması, hizmet sunma çeşitliliğini ve kapasitesini arttırması, kente aidiyet duygusunu pekiştirerek; katılımcılığı tesis etmesi ve yerel halkın bilinçlenmesine yönelik hizmetler yapılması kent sakinlerinin yaşam kalitesine katkı sunacaktır.

8.3. Belediye Başkanın Halka Bakış Açısı, Karşılaştığı Zorluklar

Kent halkının oyuyla seçilen ve yürütme organı niteliğinde olan belediye başkanının, karakteri, ideolojisi, eğitimi, ilçe halkına sunulan hizmetin kalitesini ve başarısını da doğrudan etkilemektedir. Belediye başkanı; lider, idealist, uzak görüşlü, perspektifi geniş olmalı ve yaptığı işe gönül vermelidir. İstihdama katkı sağlayacak, özellikle pozitif ayrımcılığa yönelik projeler üretebilmeli ve uygulamalıdır. Belediye başkanlarının siyasetin ve oy kaygısının etkisi altında kaldıkları, bağlı bulundukları partinin ideolojisine güdümlü olarak çalıştıkları aksi şekilde davranan başkanların, bir takım siyasi ve bürokratik engellerle karşılaştığı

görülmektedir. Vatandaşın geçmişten günümüze uzanan siyasete karşı olumsuz bakış açısı; adam kayırmacılık, yolsuzluk, kaynakların verimli kullanılamaması vb. algı durumları, belediye başkanı ile yerel halk arasındaki güven ilişkisi kurulmasını olumsuz etkilemektedir.

8.4. Belediyelerin gelirlerindeki dağılımın dengesiz olması ve bütçelerinin yetersizliği

Belediyelerin gerek nüfusu, gerek yerleşim yeri olarak içinde bulundukları coğrafi ve stratejik konum nedeniyle gelirlerinde ve giderlerinde, heterojen bir dağılım bulunmaktadır. İstanbul il sınırları içinde bulunan, devamlı göç alan, merkeze yakın belediyelerle Anadolu'nun ücra bir köşesinde yer alan belediyenin bütçesi aynı değildir. Haliyle, bölge insanının gelir durumu, eğitim, düzeyi, ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı vb. yaşam kalitesi standartları da aynı olmayacağı için o bölgede yaşayan vatandaşların da ihtiyaçları, talep ve istekleri de farklı olacaktır. Belediyeler, bütçelerinin büyük ve önemli bir bölümünü genellikle alt yapı, çevre ve temizlik çalışmaları için kullanmaktadır. Geriye kalan harcamaları ise daha çok halkı memnun etme gayesiyle popüler kültüre yönelik yapılmaktadır. Ancak, belediyeler; bütçe kullanımında bazı sorunlar ve sıkıntılar yaşamaktadır. Belediye gelirleri; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre vergiler, harçlar, ücretler ve katılım paylarından oluşmaktadır. Her yıl bir sonraki yıl için hazırlanan performans esaslı bütçe programı; belediyenin gelir ve giderleri göz önünde bulundurularak yapılmamakta; her müdürlük için ayrı hazırlanan ve ayrılan ödenek miktarı; yıl içinde gerçekleştirilen çalışmalarla aşılmakta, olmayan bütçe, var gibi kullanılarak; borçlanmaya sebep olunmaktadır.

Belediye bütçelerinin gelir gider durumuna göre doğru planlanması, kentteki okul, muhtarlık, kaymakamlık, vb. resmi kurumların belediyeler üzerindeki talep baskısının azaltılması gerekmektedir. 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve vatandaşın bitmek bilmeyen hizmet talepleri arasında sıkışan belediyelere bütçelerini geliştirme, kaynaklarını oluşturabilme, kendi kendine yeten gelir kaynaklarına sahip olma imkânı sunulmalıdır.

8.5. Araştırma geliştirme (AR-GE) çalışmalarına verilen önemin az olması ve kaynak ihtiyacının karşılanamaması

Belediyelerin, Ar-Ge çalışmalarına yeterince önem vermemesi ve kaynak aktaramaması gerek kentsel gelişme gerekse ekonomik anlamda; kendine yetemeyen bağımlı kentlerin oluşmasını etkileyen faktörlerdendir. Gerek finansman sıkıntısı gerekse nitelikli eleman ihtiyacı; bu konuda çalışma yapılmasına engel oluşturmaktadır.

8.6. Belediye personelinin nitelikli ve uzmanlaşmış olmaması

Belediyelerde istihdam edilen personel sayısının çok; niteliğinin az olduğu uzmanlaşmaya ve liyakate önem verilmediği görülmektedir. Çalışan sayısındaki bu fazlalık, eşit iş dağılımı ve insan yönetimi konusunda yöneticilere dezavantaj oluşturmaktadır. Bu noktada; belediyelerin kalifiye ve nitelikli insan gücü geliştirilmeli, halkın yaşam kalitesini arttıracak nitelikte proje üretilmesine imkân sağlayacak bir beyin gücü oluşturulmalıdır. Çalışmaların daha planlı ve koordineli yürütülmesi amacıyla; hiyerarşik olarak başkan ve başkan yardımcıları, müdürler, büro sorumluları ve personel olacak şekilde; yöneticilerin hem kendi aralarında hem de personelle periyodik aralıklarla bir araya gelmesi, toplantı yapılması ve çalışmaların değerlendirilmesi gerekmektedir.

8.7. Sürdürülebilirliğin Tesis Edilememesi

Eğitim, kültür ve sanat etkinliklerinin sürdürülebilir olması için önce alt yapının oluşturulması, fiziki ve sosyal mekânların ihtiyaca cevap verecek nitelikte yapılması gerekmektedir. Günümüzde, gerek kültür merkezi yapımları, gerekse kültür merkezlerinde yapılan faaliyetler, kısmen belediye başkanlarının görev süreleriyle sınırlandırılmaktadır. Örnek olarak göreve yeni gelen belediye başkanları bir önceki dönemden kalma yapı ya da merkezlerin üzerinde kendi anlayışına göre tadilat, onarım vb. anlamda değişik ve düzenlemeler yapmakta; yapılan çalışma gereklilik olsa dahi bunun ötesine geçilerek; rekabet unsuru olarak kullanılmaktadır. Geçen zaman zarfında bu yapılar atıl kalmakta; hizmetlerde aksamalar olmakta, vatandaşın algısı olumsuz yönde etkilenmekte ve gereksiz bütçe harcamaları yapılmaktadır. Bu nedenle, kültür ve sanat faaliyetlerinin sürdürülebilir olması için ilçede yapılan özellikle fiziki mekânların bir seçim yatırımı gibi algılanmaması, bir sonraki seçim dönemine yetiştirmek amacıyla, eksik, sorunlu, işlevselliği kısıtlı, amaca hizmet etmeyen yapılar olmaması için çalışılmalı ve görevi teslim alan başkanların, bu mekânlar üzerinde kendilerinden önce emek sahibi olanların hizmetlerini, manipüle etmemeleri gerekmektedir.

8.7. Kent kültürü ve kimliğinin, aidiyet duygusunun oluşturulamaması

Bir kentin yaşam kalitesinin artmasında; yerel halkın boş zamanlarını değerlendirebilecekleri, hobi edinebilecekleri ve kaliteli zaman geçirebilecekleri, sosyal yaşam alanları olması gerekmektedir. Sosyal hayatın eksikliği beraberinde özel sektör teşebbüslerini de kısıtlamaktadır. Bu bağlamda belediyeler, kente yatırımcıları çekebilmek adına; marka kent çalışması yapmalı veya yatırımcılara cazip avantajlar sağlayarak teşvik edici projeler üretmeli ve uygulamalıdır. Sosyal hayata katkıda bulunacak; sivil toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar ve özel teşebbüs desteklenmelidir. Bu anlamda Beylikdüzü Belediyesi tarafından Livaneli Özgürlük Parkında bulunan müzik atölyesinin; Beylikdüzü Kültür Sanat Derneği'nin kullanımına verilmesi örnek oluşturmaktadır.

8.8. Hemşehri derneklerinin yapıcı değil, ayrıştırıcı nitelikte olması

Farklı şehirlerden kente göç eden ve yaşadıkları kentte, kendi yerel kültür ve alışkanlıklarını yaşatmaya çalışan vatandaşların; kendilerini şehre yabancı hissetmemeleri, birlik ve dayanışma amacıyla üye oldukları dernekler; göç edenlerin kente uyum sürecini geciktirmektedir. Kentlerde yaşatılmaya çalışılan yerel kültür; derneklerde vücut bulmuş, kültürel çeşitlilik, zenginlik, yardımlaşmanın ötesinde; ortak değerler etrafında birleştirici değil, zamanla ayrıştırıcı bir nitelik kazanmıştır. Hatta seçim dönemlerinde belediye başkan adayının desteklenmesi noktasında bir güç unsuru olarak algılandığı görülmektedir. Bu noktada; 2017 yılında kentli nüfusun %92,5 ye ulaştığı düşünüldüğünde; hemşehri derneklerinin bakış açısı ve sistemlerinin değişmesi, kente değer katacak, kent halkının yaşam kalitesini arttıracak bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

8.9. Mahalleler arası kültürel ve sosyo-ekonomik farkların gözetilmemesi

Kentteki mahallelerde yaşayan kitlelerin arasında bile demografik ve sosyo-ekonomik açıdan belirgin şekilde farklılıklar olduğu göz önünde bulundurulursa, dar gelirli kesimin yaşadığı bölgelerde, bale, opera, caz gibi elit kesime hitap eden kültürel ve sanatsal hizmetleri ulaştırmak ya da planlamak çok doğru olmayacaktır. Çünkü temel ihtiyaçlarını karşılayamayan

insanlar için daha üst basamakta yer alan bir ihtiyacın giderilmesi amaca hizmet etmeyecektir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine göre alt kademe ihtiyaçlarını karşılayamamış birey, üst düzey gereksinimlerini algılayamayacaktır. Mekânsal eksiklikler ise coğrafi dağılım gözetilerek bir denge oluşturacak şekilde giderilmelidir.

Sonuç olarak; eğitim, kültür ve sanat uygulamalarında karşılaşılan tüm bu zorluklar ve temel sorunlar sadece belediyelerin müdahalesi ve çabaları neticesinde çözülebilecek ve değiştirilebilecek konular değildir. Fakat sorunlarla yüzleşmek, sistemle ilgili S.W.O.T. analizi yaparak kalıcı çözümler üretmek gerekmektedir. Belediye başkanlarının hem kamu görevlisi olarak kanunlar önünde, hem de seçilmiş bir yönetici olarak; yerel halka karşı kanuni ve vicdani sorumluluğu vardır. Bu bilinç ve vizyonla yönetilen belediyeler; sosyal ve ekonomik olarak gelişmiş bir kent inşa edilmesine paralel olarak yaşam kalitesinin arttırılmasında da önemli katkılar sunacaktır.

KAYNAKLAR

- Abadan,Unat.N.Keleş,R.Penninx,R.Renselaar,H.V,Velzen,L.V,Yenlsey,L.
Arıbaşı,N.N.,(2015).İngiltere ve Fransa'da Merkez-Yerel İlişkilerini Yerellik İlkesi Üzerinden Karşılaştırmak', Akademik Yaklaşımlar Dergisi. Cilt:6,Sayı:1,s.1-17.
- Atik,A.Altunkasa,M.F. (2014),Kent Halkının Kentsel Yaşam Memnuniyeti Üzerinde Etkili Sosyo-Demografik Özelliklerin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma:Kemaliye Örneği. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi,Cilt:4,Sayı:9,s.21-33.
- Ayrançöl,Z.&Tekdere,M.(2016).Yerelleşme Teorisinin Analizi ve Ekonomik Parametreler Üzerindeki Rasyonallitesi.İktisat Politikası Araştırmaları Dergisi, Cilt:3,Sayı:1,s.55-83.
- Balaban, B.(2006)Türk İnşaat Sektöründe Çalışanların Motivasyonu Üzerinde Kültürün Etkisi.Yüksek Lisans Tezi,s.9
- Boylu,A.A.&Paçacıoğlu,B.(2016).‘Yaşam Kalitesi ve Göstergeleri’,Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, Cilt:8,Sayı:15,s.137-150.
- Çelik,A.(2013).Yerel Özerklik Açısından 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun Genel Bir Değerlendirilmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt:18 Sayı:1,S.17-28.
- Çiçek,Y.(2014)Geçmişten Günümüze Türkiye’de Yerel Yönetimler.KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi,Cilt:11,Sayı:1,s.53-64.
- Demir,K.&Çabuk,S.(2010).Türkiye’de Metropolen Kentlerin Nüfus Gelişimi. Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt: 1 Sayı: 28, s. 193-215
- Gözübüyük,Ş.A.(2015). Türkiye'nin Yönetim Yapısı.Ankara:Turhan Kitapevi Yayınları,
- Göregenli,M.(2015).Çevre Psikolojisi,İnsan Mekân İlişkileri. İstanbul:İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları,3.Baskı
- İmamoğlu E.(2018) (Beylikdüzü Belediye Başkanı) ile Kişisel Görüşme 16.03.2018.

- Kabadayı,H.(2006).Yaşam Kalitesi ve Kullanıcı Memnuniyetinin Kentsel Tasarımdaki Etkisine Çok Boyutlu Yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi,s.18
- Karaatlı M, &Ömürbek N.&Budakİ.&Dağ O.(2015).Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri İle Yaşanabilir İllerin Sıralanması.Selçuk Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:33 s. 219-220
- Kaya,E.,(2005).Kent Yönetiminde Yeni Yaklaşım,Yerel Kalkınma Yönetimi.İstanbul: Sistem Multimedia Yayınları
- Kellekci,Ö.L.&Berkoz L.(2006).Konut Ve Çevresel Kalite Memnuniyetini Yükselten Faktörler.İTÜ Dergisi/A Mimarlık, Planlama, Tasarım, Cilt:5, Sayı:2 s.168-169
- Kırışık,F.(2013).Kamu Yönetiminin Yeniden Örgütlenmesi ve Kamu Hizmetlerinin Yürütülmesinde Yerellik İlkesi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği.Sosyal Bilimler Metinleri, Sayı:5 s. 2-3
- Koçoğlu,D.&Akın,B.(2009).Sosyo-ekonomik Eşitsizliklerin Sağlıklı Yaşam
- Biçimi Davranışları ve Yaşam Kalitesi ile İlişkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi,Cilt: 2 Sayı:4 s.153-154
- Okumuş, D.E.(2014).Kentsel Dönüşümde Sosyal Donatı Alanlarının Değişimi ve Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisi:Ataşehir Barbaros Mahallesi Örneği.Yüksek Lisans Tezi,İstanbul Teknik Üniversitesi,İstanbul.
- Okumuş,D.E.&Eyüboğlu,E.E.(2015).‘Kentsel Dönüşüm Öncesi Kentsel Yaşam Kalitesi Araştırmasına Yönelik Yöntem Önerisi ve Ataşehir Barbaros Mahallesi Örnekleme’,Planlama Dergisi Cilt:25,Sayı:2.s.93-106
- Orakçı, V. (Beylikdüzü Belediye Eski Başkanı) İle Kişisel Görüşme,12.03.2018.
- Örenç, A.(2015).Belediyelerin Eğitim Alanındaki Sosyal Hizmetleri Şişli Belediyesi Örneği.ABMYO Dergisi, Sayı:37,s.15-32.
- Öztürk,S.,&Bozdoğan, E.,&Gülgün,B.,&Enez,K.(2013).Geleneksel Konut Alanlarının Yaşam Kalitesi Göstergeleri Açısından Değerlendirilmesi“Kastamonu Kenti Örneğinde Bir İnceleme”.Peyzaj Mimarlığı 5.Kongresi, Adana.
- Parlak,B.(2016).Yönetim Bilimi ve Çağdaş Yönetim Teknikleri,İstanbul:Beta Basım A.Ş. 3.Baskı
- Salihoğlu,T.(2016)Kentsel Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesinde Boş Zaman Aktivitelerinin Rolü:İstanbul Örneği Doktora Tezi,İstanbul Teknik Üniversitesi,İstanbul
- Sarı,V.İ.,&Kındap,A.(2018).Türkiye’de Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerinin Analizi.Sayıştay Dergisi, Sayı:108,s.39-72.
- Tekeli,İ.(2009).Gündelik Yaşam,Yaşam Kalitesi ve Yerellik Yazıları. Toplu Eserler: 12,İstanbul:Tarih Vakfı Yurt Yayınları

- Topçu,B.,&Saraçlı,S.,& Dursun,P.,&Gazeloğlu,C.(2012).Akademisyenlerin Yaşam Kaliteleri Üzerine Bir Çalışma: Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği.Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, Cilt: 2 Sayı:1,s.15-19.
- Türkay,O.(2015).Çalışma Yaşamı Kalitesinin İş Memnuniyeti ve Bağlılık Üzerine Etkileri:SeyahatAcentaları Üzerine Bir Araştırma.Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt:22, Sayı:1 s. 240-241
- Ünal, F. (2011). Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Yasal ve Yapısal Dönüşümü. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,Sayı: 30 s. 241-242
- Uzun Y.(Beylikdüzü Belediye Eski Başkanı) ile Kişisel Görüşme,16.03.2018.
- Yavuzçehre,P.S.,&Torlak,S.E.(2006).Kentsel Yaşam Kalitesi ve Belediyeler: Denizli Karşıyaka Mahallesi Örneği,Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,Cilt:2,Sayı:4, s.185-207.

İNTERNET KAYNAKLARI

- Beylikdüzü Kaymakamlığı, İlçenin Genel Olarak Tanıtılması, (2017).
- <http://www.beylikduzu.gov.tr/ilcemiz-hakkinda>>. Son erişim tarihi, 21.08.2018.
- ÇekmeköyBelediyesi (2016).
- https://cekmekey.bel.tr/dosya/dosyalar/arsiv_657cekmekey.pdf. Son erişim tarihi, 26.11.2018.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2012)
- <http://mpgm.csb.gov.tr/denizli-ve-osmaniye-de-uygulanan-kentsel-gostergeler-pilot-projeleri-tamamlandi-haber-656>. Son erişim tarihi, 25.11.2018.
- Dinçer,M.E.E.,&Akpınar,Ö.A.(2016)
- http://www.beylikduzuketbellegi.com/Content/assets/uploads/research/20170320_19c95d7b-5948-4104-928ad8f9b7e90863_Beylikduzu.ve.Kamusal.AlanlarEbru.Erdonmez.Dincer.pdf. Son erişim tarihi, 12.06.2018.
- Huzurevleri Kurma ve YaşatmaDerneği(2009).
- https://www.huzurevleri.org.tr/docs/Yaslilik_Doneminde_Yasam_Kalitesi_Kavrami.pdf. Son erişim tarihi, 24.10.2018.
- Hürriyet Gazetesi,(2017).
- <http://www.hurriyet.com.tr/beylikduzunde-8-tarihi-batik-bulundu-40604860>. Son erişim tarihi, 12.09.2018.
- İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü. (2014).
- http://www.tepav.org.tr/upload/files/1408538775-7.Yonetisim_ve_Katilim.pdf. Son erişim tarihi, 20.11.2018.

Belediyelerin Eğitim, Kültür ve Sanat Alanındaki Çalışmalarının Yaşam Kalitesine Etkisi: Beylikdüzü Örneği

- İpekyolu Kalkınma Ajansı (2014).İpekyolu Kalkınma Ajansı (2014).
<http://www.investinadiyaman.gov.tr/upload/download/TRC1-Kentsel-Yasam-Kalitesi-Arastirmasi-Kilis-Kent-Merkezi-30871.pdf>.Son erişim tarihi, 21.09.2018.
- Kocadağlı,A.Y.(2016) Beylikdüzü'nün Coğrafi Özellikleri
<http://www.beylikduzuketbellegi.com/Icerik/Goruntule/327>. Son erişim tarihi, 12.06.2018.
- Memiş,Ş.&Kolay,A., (2016) Beylikdüzü Tarihi.
<http://www.beylikduzuketbellegi.com/Icerik/Goruntule/6185>. Son erişim tarihi, 11.06.2018
- Mevzuat Bilgi Sistemi, 2018
<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Asp?MevzuatKod=1.5.5355&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=&Tur=1&Tertip=5&No=5355>. Son erişim tarihi, 12.06.2018.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2018.
<https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm>. Son erişim tarihi, 12.06.2018.Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2018
- Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2018
https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf. Son erişim tarihi, 12.06.2018.
- Türk Dil Kurumu (2018).
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c8f7f203042c2.70058747. Son erişim tarihi,21.09.2018.
- Türkiye İstatistik Kurumu.(2015).
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24561>. Son erişim tarihi, 21.09.2018 .
- Türkiye İstatistik Kurumu (2017).
<http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27587>. Son erişim tarihi, 21.09.2018.